

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an — — — — — 40 Lei.
Pe jumătate de an — — — — — 20 Lei.

Împare odată în săptămână:

DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA:

Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și județ Nr. 268.

Dumineca.

Sub acest titlu scriitorul Nichifor Crainic publică în „Cuvântul” un foarte judițios articol despre biserică și religie. E de următorul conținut:

Publiciștii cari vor neapărat ca noi să trecem drept „reacționari” și „obscuranțiști” nu se sfiesc să arunce în sarcina bisericii rând pe rând toate relele de care suferă viața românească și să ne facă responsabili de perpetuarea lor. Cea mai recentă acuzație, stupefiant de ingenioasă, e următoarea: analfabetismul, care e fără îndoială o rușine a României moderne, se datorește — știți cui? — bisericii! Cine militează pentru biserică, militează pentru analfabetism. Noi deci, suntem niște obscuranțiști cari urmărim să înfundăm poporul în subteranele de besnă ale ignoranței.

Așa scrie un domn T. în penultimul număr al *Cuvântului Liber*. Vom trece peste această grosolană eroare provenită dintr'o confuzie de funcțiuni. Analfabetismul e doar o problemă școlară, iar nu bisericescă, despre ea se poate vorbi procentual numai dela 1864 încoace; dela obligativitatea și gratuitatea învățământului primar. Dar în această lege și în aplicarea ei biserică n'a avut nici un amestec. Responsabilitatea analfabetismului — o știe toată lumea, afară de d. T. — o are politica școlară a României, deci ministerul instrucțiunii. Când acest minister nu exista încă adică atunci când statul n'avea o tehnică didactică și un sistem al instrucțiunii, *ele au fost suplinite de biserică*. Vechiul abecedar românesc n'a fost Psaltirea? Vechea școală românească n'a fost tinda bisericii și chilia mănăstirii? Limba literară de azi nu e originea ei, popească? Dar primele tipărituri? Dar pictura? Dar muzica? Dar arhitectura? Toată vechea noastră cultură e o creație bisericescă și dacă am răsbătut și noi

prin ceva în conștiința am răsbătut prin acest „obscurantism” întrupat în arcadele Horezului, în horbota de piatră a *Trei Ierarhilor*, în lumina divină a picturii din *Biserica domnească*.

Dar aceasta era epoca de glorie a bisericii voevodale. Pentru epoca aceea biserică a dat un maximum cultural. Alta este epoca noastră și biserică trebuie să țină seamă de ea. Redșteptată din letargia anticlericalismului revoluționar pașoptist, biserică are azi misiunea de a innobilă tânăra noastră democrație, de a o umaniza evanghelizând-o. Criza democrației noastre e îndeosebi o criză morală. Funcționarea legilor nu e posibilă fără motoru conștiinței morale. Și noi așteptăm această conștiință dela biserică. Ea ne-o poate da aruncând în luptă puterile a căror depozitară este. Aceste puteri isvoresc din Evanghelie. Nici o carte din lume n'are atâta căutare în masse ca Scriptura. Și nici una nu poate avea în sufletul mulțimii un efort mai umanizator.

În câțiva ani numai traducerea Bibliei lui D. Cornilescu s'a desfăcut în peste 80.000 de exemplare. Este aceasta o acțiune obscurantistă? Cine ar putea spune că răspândirea *Iliadei* sau a cărților lui Anatole France înseamnă obscurantism? Dar răspândirea Evangheliei înseamnă obscurantism? Căci aceasta cerem noi bisericii în ceea ce scriem de 12 ani încoace! Și defectul pe care i-l reproșăm e că nu are încă o metodă solidă de evanghelizare așa cum au, de pildă sectele (V. cartea *Icoanele Vremii*). Am spus-o de nenumărate ori: ritualismul tradiționalist nu e suficient epocii noastre; el trebuie complectat cu metoda activă a evanghelizării. A evangheliza înseamnă a pune conștiința omului în confruntare cu Isus Cristos.

Este aceasta reacționarism? Este aceasta obscurantism?

Nichifor Crainic.

PROTOCOL

despre ședințele Sinodului eparhial din dieceza ort. română a Aradului ținute în sesiunea ordinară a anului 1925.

Ședința V.

(Urmare și fine)

Nr. 72. Se cetește raportul Nr. 1110/1925 al Consistorului despre cenzurarea și aprobarea socoților sfintei Mănăstiri Hodoș-Bodrog pe anul 1924. La propunerea comisiunii.

Sinodul îl ia la cunoștință.

Nr. 73. Se cetește raportul Nr. 1291/925 al Consistorului privitor la cenzurarea și aprobarea preliminarilor și racioținiilor parohiale. Comisiunea propune, iar

Sinodul îl ia la cunoștință, dar numărul racioținiilor restante și în anul 1924, fiind extraordinar de mare, invită Consistorul să stăruie cu insistență, ca aceste racioținii să fie înaintate Consistorului în timpul cel mai scurt posibil.

Nr. 74. Se cetește raportul Consistorului Nr. 3106/1924 cu privire la vinderea casei și pământului de 3 jughere din S. Mihaiul român al fondului preoțesc. Comisiunea propune, iar

Sinodul incuviințează vinderea.

Nr. 75. Se cetește raportul Nr. 1306/925 al Consistorului în ce privește procesul pentru casa din Lugoj a fundațiunii Teodor Papp, care s'a terminat în favorul fundațiunii, anulându-se întabularea făcută și rămânând casa în posesiunea fundațiunii, la propunerea comisiunii.

Sinodul ia la cunoștință raportul.

Nr. 76. Se cetește raportul Nr. 1330/1925 al Consistorului privitor la cedarea cu drept de proprietate și fără plată alor 4 jughere 953 st. □ pământ al fundațiunii episcopului Iosif Goldiș pe seama văduvei Sofia Comloșan în schimbul renunțării acesteia la usufructul casei din Rontău a fundațiunii, și privitor la renovarea și darea în arindă a casei, — la propunerea comisiunii.

Sinodul incuviințează hotărîrea Consistorului în sensul raportului.

Nr. 77. Se cetește raportul Nr. 397/925 al Consistorului cu privire la lăsămîntului episcopului Ioan I. Papp. Comisiunea propune, iar

Sinodul eparhial luând act cu adâncă mulțumită și admirațiune de gestul nobil al mult regretatului episcop Ioan I. Papp, care prin înființarea acestui fond face posibilă creșterea de preoți cu cvalificațiune superioară pentru trebuințele diecezei, aprobă acceptarea fundațiunii și incuviințează toate dispozițiunile făcute de Consistor în cauză și dispune, că actul de donațiune să se tipărească ca anex la protocol.

Nr. 78. Raportul Nr. 993/925 al Consistorului cu care înaintează socoțile fondurilor, fundațiunilor, depozitelor de casă și a bugetului pe anul 1924 cu starea lor după cum urmează:

I. Fondul general și buget.

Starea la finea anului 1923	Lei	428831-05 ¹ / ₂
Intratele și venitele în anul 1924	"	2938775-39
laolaltă:	Lei	3867606-44 ¹ / ₂
Eșitele și speșele în anul 1924	"	3109943-61
Starea la finea anului 1924	Lei	257662-83 ¹ / ₂

II. Fondul instruct. episcopesc.

Starea dela finea anului 1923	Lei	203402-77
Intratele și venitele în anul 1924	"	11539-10
laolaltă:	Lei	214941-87
Eșitele și speșele în anul 1924	"	11491-55
Starea la finea anului 1924	Lei	203450-32

III. Fondul seminarial.

Starea dela finea anului 1923	Lei	266305-46
Intratele și venitele în anul 1924	"	137359-34
laolaltă:	Lei	403664-80
Eșitele și speșele în anul 1924	"	98182-—
Starea la finea anului 1924	Lei	305482-80

IV. Fondul pentru promovarea culturală-religioasă.

Starea dela finea anului 1923	Lei	23863-69
Intratele și venitele în anul 1924	"	2470-75
laolaltă:	Lei	26334-44
Eșitele și speșele în anul 1924	"	1154-40
Starea dela finea anului 1924	Lei	25180-04

V. Fondul capelei Arad—Gaiu.

Starea dela finea anului 1923	Lei	238-64
Intratele și venitele în anul 1924	"	25-80
laolaltă:	Lei	264-44
Eșitele și speșele în anul 1924	"	— —
Starea dela finea anului 1924	Lei	264-44

VI. Fondul bibliotecii preparandiale.

Starea dela finea anului 1924	Lei	1082-89
Intratele și venitele în anul 1924	"	117-—
laolaltă:	Lei	1199-89
Eșitele și speșele în anul 1924	"	— —
Starea la finea anului 1924	Lei	1199-89

VII. Fondul sinodal congregual.

Starea dela finea anului 1923	Lei	21220 55
Intratele și venitele în anul 1924	"	2393 90
laolaltă:	Lei	23614 45
Eșitele și speșele în anul 1924	"	385 50
Starea la finea anului 1924	Lei	23228 95

VIII. Fundațiunea Patrachie Popescu.

Starea de la finea anului 1923	Lei	1637 18
Intratele și venitele în anul 1924	"	176 40
laolaltă:	"	1813 58
Eșitele și speșele în anul 1924	"	
Starea la finea anului 1924	"	1813 58

IX. Fundațiunea I. Popovici Paffi.

Starea de la finea anului 1923	Lei	24651 69
Intratele și venitele în anul 1924	"	2652 80
laolaltă:	"	27304 49
Eșitele și speșele în anul 1924	"	164 60
Starea la finea anului 1924	"	27139 89

X. Fundațiunea contelui A. Forray.

Starea de la finea anului 1923	Lei	1516 76 ^{1/2}
Intratele și venitele în anul 1924	"	109 60 ^{1/2}
laolaltă:	"	1626 37
Eșitele și speșele în anul 1924	"	
Starea la finea anului 1924	"	1626 37

XI. Fundațiunea contelui Coloman Almásy.

Starea de la finea anului 1923	Lei	1864 44
Intratele și venitele în anul 1924	"	196 70
laolaltă:	"	2061 14
Eșitele și speșele în anul 1924	"	210 —
Starea la finea anului 1924	"	1851 14

XII. Fundațiunea G. Faur din Oradea-Mare.

Starea de la finea anului 1923	Lei	11903 40
Intratele și venitele în anul 1924	"	
laolaltă:	"	11903 40
Eșitele și speșele în anul 1924	"	
Starea la finea anului 1924	"	11903 40

XIII. Fondul diecezan de asigurare.

Starea de la finea anului 1923	Lei	86093 54
Intratele și venitele în anul 1924	"	111707 40
laolaltă:	"	197800 94
Eșitele și speșele în anul 1924	"	60255 87
Starea la finea anului 1924	"	137545 07

XIV. Fondul pt. înființarea unui gimnaziu rom.

Starea de la finea anului 1923	Lei	23779 62
Intratele și venitele în anul 1924	"	2559 —
laolaltă:	"	26338 62
Eșitele și speșele în anul 1924	"	158 70
Starea la finea anului 1924	"	26179 92

XV. Fundațiunea Teodor Papp din Checheș.

Starea de la finea anului 1923	Lei	424515 41
Intratele și venitele în anul 1924	"	52478 20
laolaltă:	"	476993 01
Eșitele și speșele în anul 1924	"	16695 50
Starea la finea anului 1924	"	460298 11

XVI. Fundațiunea A. Iorgovici-Ebeșfalvai.

Starea de la finea anului 1923	Lei	16516 74
Intratele și venitele în anul 1924	"	2653 30
laolaltă:	"	19170 04
Eșitele și speșele în anul 1924	"	4850 40
Starea la finea anului 1924	"	14319 64

XVII. Fundațiunea Elena Ghiba-Birta.

Starea dela finea anului 1923	Lei	79081 90
Intratele și venitele în anul 1924	"	12447 80
laolaltă:	"	91529 70
Eșitele și speșele în anul 1924	"	3205 95
Starea la finea anului 1924	"	88323 75

XVIII. Fondul de penziuni al funcț. consistoriali, comun cu Oradea-Mare.

Starea de la finea anului 1923	Lei	941 50
Intratele și venitele în anul 1924	"	
laolaltă:	"	941 50
Eșitele și speșele în anul 1924	"	
Starea la finea anului 1924	"	941 50

XIX. Fondul bisericesc-clerical.

Starea dela finea anului 1923	Lei	167104 96
Intratele și venitele în anul 1924	"	32649 27
laolaltă:	"	199754 23
Eșitele și speșele în anul 1924	"	15003 10
Starea la finea anului 1924	"	184751 13

XX. Fondul școlar-preparandial și aucta.

Starea dela finea anului 1923	Lei	55882 78
Intratele și venitele în anul 1924	"	19674 11
laolaltă:	"	75556 89
Eșitele și speșele în anul 1924	"	10571 05
Starea la finea anului 1924	"	64985 84

XXI. Fundațiunea Balla.

Starea dela finea anului 1923	Lei	15140 06
Intratele și venitele din anul 1924	"	1627 70
laolaltă:	"	16767 76
Eșitele și speșele în anul 1924	"	100 50
Starea la finea anului 1924	"	16667 26

XXII. Fondul diecezan preotesc.

Starea dela finea anului 1923	Lei	1060999 28
Intratele și venitele în anul 1924	"	2478528 51
laolaltă:	"	359527 79
Eșitele și speșele din anul 1924	"	439848 33
Starea la finea anului 1924	"	3099679 46

XXIII. Depozite de casă.

Starea dela finea anului 1923	Lei	1321861.22
Intratele și venitele din anul 1924	"	1213806.75
	laolaltă	" 2535667.97
Eșitele și speșele din anul 1924	"	730435.14
Starea la finea anului 1924	"	1805232.83

XXIV. Fondul de despărțire ierarhică.

Starea dela finea an. 1923 pasivă	Lei	3486.64 ^{1/2}
Intratele și venitele în an. 1924 active	"	+ 17119.17 ^{1/2}
	laolaltă	" + 13632.53
Eșitele și speșele în anul 1924	"	542.50
Starea la finea anului 1924	"	13090.03

XXV. Ajutorul de stat pentru preoți.

Starea dela finea anului 1923	Lei	115352.69
Intratele și venitele în anul 1924	"	7095598.73
	laolaltă	" 7210951.42
Eșitele și speșele în anul 1924	"	7156013.16
Starea la finea anului 1924	"	54938.26

XXVI. Fondatiunea Mitra Ungurean.

Starea dela finea anului 1923	Lei	5517.23
Intratele și venitele în anul 1924	"	612.67
	laolaltă	" 6129.90
Eșitele și speșele în anul 1924	"	31.20
Starea la finea anului 1924	"	6098.70

XXVII. Fondatiunea Ștefan Antonescu.

Starea dela finea anului 1923	Lei	289.07.77
Intratele și venitele în anul 1924	"	29777.80
	laolaltă	" 519385.57
Eșitele și speșele în anul 1924	"	2260.30
Starea la finea anului 1924	"	517125.27

XXVIII. Fondatiunea episc. Iosif Goldiș.

Starea dela finea anului 1923	Lei	38124.20
Intratele și venitele în anul 1924	"	29512.70
	laolaltă	" 67636.90
Eșitele și speșele în anul 1924	"	16414.55
Starea la finea anului 1924	"	51222.35

XXIX. Fondatiunea episc. Ioan Mețian și tipografia.

Starea dela finea anului 1923	Lei	1217598.76
Intratele și venitele în anul 1924	"	3447798.26
	laolaltă	" 4665397.02
Eșitele și speșele în anul 1924	"	3268800.70
Starea la finea anului 1924	"	1396596.32

XXX. Fondatiunea Teodor Feier din Bonțești.

Starea dela finea anului 1923	Lei	25907.37
Intratele și venitele în anul 1924	"	2787.50
	laolaltă	" 28694.87
Eșitele și speșele în anul 1924	"	172.90
Starea la finea anului 1924	"	28521.97

XXXI. Fondatiunea Dr. Iuliu T. Mera, Șiria.

Starea dela finea anului 1923	Lei	50166.90
Intratele și venitele în anul 1924	"	6995.50
	laolaltă	" 57162.40
Eșitele și speșele în anul 1924	"	2369.30
Starea la finea anului 1924	"	54793.10

XXXII. Fondul bisericesc cultural.

Starea dela finea anului 1923	Lei	47113.73
Intratele și venitele în anul 1924	"	28517.97
	laolaltă	" 75631.70
Eșitele și speșele în anul 1924	"	5930.30
Starea la finea anului 1924	"	69701.40

XXXIII. Fondul librăriei diecezane.

Starea dela finea anului 1923	Lei	1262476.13
Intratele și venitele în anul 1924	"	2070860.14
	laolaltă	" 3333336.21
Eșitele și speșele în anul 1924	"	2070252.34
Starea la finea anului 1924	"	1263083.93

XXXIV. Fondul școlii civile de fete cu internat.

Starea dela finea anului 1923	Lei	166969.56
Intratele și venitele în anul 1924	"	120260.03
	laolaltă	" 287229.59
Eșitele și speșele în anul 1924	"	10320.30
Starea la finea anului 1924	"	276909.29

XXXV. Fondul special de penziuni a funcț. Cons. din Arad.

Starea dela finea anului 1923	Lei	282498.42
Intratele și venitele în anul 1924	"	174977.45
	laolaltă	" 457475.87
Eșitele și speșele în anul 1924	"	2866.76
Starea la finea anului 1924	"	454609.11

XXXVI. Fondatiunea Emanuil Ungurean.

Starea dela finea anului 1923	Lei	232767.74
Intratele și venitele în anul 1924	"	27829.12
	laolaltă	" 260596.86
Eșitele și speșele în anul 1924	"	13023.55
Starea la finea anului 1924	"	247573.31

XXXVII. Fondul de burse a Episcopului Ioan I. Papp.

Starea dela finea anului 1923	Lei	374851.73
Intratele și venitele în anul 1924	"	670018.17
	laolaltă	" 1044869.90
Eșitele și speșele în anul 1924	"	43987.40
Starea la finea anului 1924	"	1000882.50

XXXVIII. Depositul alumneului din Beiuș.

Starea dela finea anului 1923	Lei	2763.07
Intratele și eșitele în anul 1924	"	105.—
	laolaltă	" 2858.07
Eșitele și speșele în anul 1924	"	2632.07
Starea la finea anului 1924	"	236.—

XXXIX. Fondul ptr. promov. cult. rel. comun cu dieceza Oradea-Mare.

Starea dela finea anului 1923	Lei	9898·55
Intratele și venitele în anul 1924	"	— —
laolaltă	"	9898·55
Eșitele și spesele în anul 1924	"	199·00
Starea la finea anului 1924	"	9699·50

XL. Fondul diecezan de asigurări, comun cu dieceza Orăzii-mari.

Starea dela finea anului 1923	Lei	25340·—
Intratele și venitele în anul 1924	"	849·50
laolaltă	"	26189·50
Eșitele și spesele în anul 1924	"	— —
Starea la finea anului 1924	"	26189·50

XLI. Fondul bisericesc clerical comun cu dieceza Orăzii-mari.

Starea dela finea anului 1923	Lei	365591·91 ^{1/2}
Intratele și venitele în anul 1924	"	220287·48
laolaltă	"	585879·39 ^{1/2}
Eșitele și spesele în anul 1924	"	93020·48
Starea la finea anului 1924	"	492858·91 ^{1/2}

XLII. Fondul preoțesc comun cu dieceza Orăzii-mari.

Starea dela finea anului 1923	Lei	469464·30 ^{1/2}
Intratele și venitele în anul 1924	"	84591·—
laolaltă	"	554050·30 ^{1/2}
Eșitele și spesele în anul 1924	"	37719·20
Starea la finea anului 1924	"	516336·10 ^{1/2}

XLIII. Fondul taxelor de 10% dela preoți.

Starea de la finea anului 1923	Lei	974180·86
Intratele și venitele în anul 1924	"	531889·60
laolaltă:	"	1506070·40
Eșitele și spesele în anul 1924	"	1506070·46
Starea la finea anului 1924	"	— — —

XLIV. Fondul taxelor de 10% dela profesori.

Starea de la finea anului 1923	Lei	191169·30
Intratele și venitele în anul 1924	"	81907·20
laolaltă:	"	213070·50
Eșitele și spesele în anul 1924	"	76101·—
Starea la finea anului 1924	"	196975·50

La propunerea comisiunii:

Sinodul aprobă socoțile prezentate și dă Consistorului absolutul pentru anul de gestiune 1924.

Nr. 79. Budgetul Consistorului pe anul 1925, comisiunea propune, iar

Sinodul îi votează pe anul 1925 după cum urmează:

A) Venite:

1. La Consistor	Lei	1.647.861
2. La Institutul teologic	"	1.062.133
3. La Școala normală	"	815.554
Total:	"	3.525.548

B) Spese:

1. La Consistor, personale	Lei	1.199.313	} = 1.442.813
materiale	"	243.500	
2. La Inst. teol., personale	"	742.044	} = 1.034.544
materiale	"	292.200	
3. La școala norm. personale	"	857.676	} = 1.155.876
materiale	"	298.200	
Total:			= 3.633.233

C) Bilanț:

Venite	Lei	3.525.548
Spese	"	3.633.233
Deficit	"	107.685

Nr. 80. Urmează raportul comisiei verificatoare prin raportorul Dr. Iustin Marșeu.

Relativ la cercul electoral Banat-Comloș, comisiunea propune, iar

Sinodul validează mandatele Dnilor Dr. Antoniu Ardelean și Ludovic Cioban.

Nr. 81. Referitor la actele electorale din cercul electoral din Cler, Vinga, comisiunea de verificare, având în vedere §. 8. din regulament la alegerile de deputați sinodali, propune, iar

Sinodul anulează mandatul Dlui Petru Ionescu și dispune efectuarea unei noi alegeri.

Nr. 82. Relativ la Cercul de mireni Baling în baza protestului înaintat contra alegerii Dlui Dr. Ioan Jucu, aducându-se grave acuze și motive la întreg actul electoral, comisiunea propune, iar

Sinodul ordonează cercetarea actului electoral prin comisar consistorial și ca atare îl designează pe juris consultul consistorial Dr. Cornel Iancu.

Nr. 83. Referitor la mandatul Dlui Dr. Gheorghe Ciupe, — având în vedere concluzul Consistorului Mitropolitan de sub Nr. 309/1922 și a Sinodului episcopesc, că preoții cari au părăsit funcțiunea lor bisericească nu își perd prin părăsirea funcțiunii bisericești caracterul preoțesc, — deci nu devin mireni prin urmare nu pot fi aleși de deputați sinodali ca mireni, — comisiunea propune invalidarea mandatului Dlui Dr. Gheorghe Ciupe și ordonarea unei noi alegeri.

În aceasta chestiune se deschide o discuție la care au luat parte Dnii Dr. Gheorghe Ciupe, Dr. Aurel Cioban, Dr. Gheorghe Ciuhandu, Dr. Cornel Iancu, Dr. Dimitrie Chiroi și Dr. Patrițiu Țucra, în urma căror discuții Dr. Aurel Cioban, — având în vedere, că Dr. Gheorghe Ciupe în anul 1921 pe lângă aprobarea forurilor bisericești s'a făcut mirean: nu poate fi lipsit de drepturile fiecărui parochian asigurate în statutul organic și, că Consistorul

Mitropolitan nu poate schimba dispozițiile statului organic — propune să fie verificat mandatul Dlui Dr. Gheorghe Ciupe.

Având în vedere, că sunt două propuneri contrare prezidentul pune chestiunea la vot prin ridicarea de mâni.

Pentru propunerea Dlui Dr. Aurel Cioban votează 18 deputați, — iar cerându-se contra probă, pe lângă propunerea comisiunii de verificare votează 24 deputați, prin urmare cu majoritate de 6 voturi acceptându-se propunerea comisiunii de verificare.

Sinodul invalidează mandatul Dlui Dr. Gheorghe Ciupe și ordonează alegerea nouă.

Nr. 84. Urmează raportul comisiunii bugetară prin raportorul Dr. Iuliu Ionescu prin care comisiunea bugetară pe baza concluziunii Sinodului eparchial luat la 28 Aprilie a. c. stăvarește diurnele și spesele de călătorie a Dnilor deputați pentru sesiunea ordinară din acest an în următoarele:

Diurne	Lei 33.400
Spese de călătorie	6.462
	<u> </u>
Total: „	39.862

Sinodul aproabă bugetul sinodal.

Nr. 85. Urmează alegerea delegațiilor pentru congresul național bisericesc din București și restaurarea senatului școlar și a senatului epitropesc dela Consistorul din Arad pe restul de period 1925 și 1926.

În comisiunea de scrutinare se aleg cu unanimitate Vasilie Goldiș, Dr. Ioan Robu și Gherasim Sârbu.

La ora 7 și jumătate se începe votarea secretă prin cedule depunându-și votul în urna destinată pentru acest scop următorii deputați sinodali: Simion Stana, Gherasim Andru, Antoniu Ardelean, Dr. Teodor Băbuția, Dr. Dumitru Barbu, Dr. Eugen Beleş, Dumitru Boariu, Dr. Iulian Borneas, Dr. Teodor Botiș, Dr. Teodor Burdan, Ioan Chera, Dr. Dimitrie Chiroi, Ludovic Cioban, Dr. Aurel Cioban, Dr. Stefan Cioroianu, Dr. Gheorghe Ciuhandu, Dr. Eugen Costina, Dr. Aurel Demian, Pavel Dârlea, Ioan Georgea, Procopiu Givulescu, Vasilie Goldiș, Adam Groza, Dr. Ioan Groza, Dr. Aurel Grozda, Dr. Cornel Iancu, Iuliu Ionescu, Dr. Sever Ispravnic, Dr. Ioan Jucu, Cornel Lazar, Constantin Lazar, Traian Magier, Fabrițiu Manuilă, Dr. Mihaiu Mărcuș, Dr. Iustin Marșieu, Antoniu Mocioni, Iosif Moldovan, Mihaiu Păcățian, Vichentie Petru, Gheorghe Pleșiu, Iuliu Puticiu, Dr. Ioan Robu, Florian Roxin, Gherasim Sârbu, Dr. Patrițiu Țiucra și Traian Vățian, de tot 46 deputați.

După votare se numără ședulele de votare și comisiunea de scrutinare raportează, că sau dat 46 voturi ce corespund numărului votanților și după cetirea ședulelor constată că au primit:

a) Pentru delegația în congresul național bisericesc din București:

Dr. Gheorghe Ciuhandu	46 voturi
Vasilie Goldiș	46 „
Dr. Ioan Robu	46 „
Dr. Aurel Cozma	46 „
Fabrițiu Manuilă	23 „
Dr. Dimitrie Chiroiu	45 „
Dr. Ștefan Cioroianu	19 „
Dr. Teodor Botiș	2 „
Ioan Georgea	1 „
Dr. Patrițiu Țiucra	1 „
Dr. Antoniu Ardelean	1 „

Dintre cari prezidentul îi declară de aleși pe Dnii:

1. Dr. Gheorghe Ciuhandu,
2. Fabrițiu Manuilă,
3. Vasilie Goldiș,
4. Dr. Ioan Robu,
5. Dr. Aurel Cozma și
6. Dr. Dimitrie Chiroiu.

b) În senatul școlar, prezidentul îi declară de aleși, ca *asesor ordinar* pe:

1. Dr. Gheorghe Ciuhandu,
- iar ca *asesori onorari* pe:
2. Dr. Patrițiu Țiucra,
  3. Sava Seculin,
  4. Nicolae Țandreu,
  5. Vasilie Goldiș,
  6. Dr. Iustin Marșieu,
  7. Iosif Moldovan,
  8. Dr. Eugen Beleş,
  9. Ascaniu Crișan,
  10. Dr. Ioan Robu,
  11. Dr. Aurel Demian și
  12. Dr. Lucian Gheorghevicu,

cari toți au intrunit câte 46 voturi.

c) În senatul epitropesc, prezidentul îi declară de aleși, ca *asesor ordinar* pe:

1. Dimitrie Muscan,
- iar ca *asesori onorari* pe:
2. Nicolae Chicin,
  3. Simion Stana,
  4. Aurel Călnicean,
  5. Petru Ionașiu,
  6. Dr. Aurel Cozma,
  7. Dr. Cornel Iancu,
  8. Dr. Sever Ispravnic,
  9. Titus Mărgineanțu,

10. Dr. Mihai Mărcuș și
11. Gheorghe Adam,
cari toți au intrunit câte 46 voturi.
Un loc vacant.

Nr. 86. Pentru autentificarea protocolului acestei ședințe se designează biroul și deputații cu sediul în Arad.

Terminate fiind agendele prezentei sesiuni, președintele Mihai Păcățian mulțumește deputaților pentru promptitudinea cu care s'au prezentat la ședințele sinodale pentru viul interes cu care au participat la rezolvirea chestiunilor puse la ordinea zilei și declară sesiunea sinodală din acest an de închisă.

Deputatul Antoniu Mocioni mulțumește în numele deputaților Dlui președinte pentru zelul, paciența și tactul cu care a condus sesiunea încheiată.

Dr. Iulian Borneas,
notarul ședinței.

Acest protocol s'a cetit și autentificat în ședința comisiei sinodale de autentificare, ținută în 9 Maiu 1925.

Mihai Păcățian,
președinte.

Traian Vățian,
Dr. Teodor Botiș,
Iosif Moldovan,

Dr. Cornel Iancu,
Dr. Eugen Beleş,
Traian Mager.

INFORMAȚIUNI.

Episcopul nostru. Duminecă în 14 Iunie a. c. alesul nostru Episcop, părintele *Dr. Grigorie G. Comșa* va fi hirotonit întru Episcop în catedrala din Sibiu. La acest act sfânt și istoric dieceza noastră va participa prin o delegație de patru persoane.

Consistor plenar. Joi în 12 I. c. Consistorul nostru a ținut ședința plenară sub prezidiul părintelui Mihai Păcățian. Din partea preoțească au participat următorii asesori: Dr. Gh. Ciuhandu, D. Muscan, Dr. T. Botiș, T. Vățian, F. Manuilă; Dr. Șt. Cioroian, S. Stana și N. Țandrău, iar din partea mirenilor: N. Margineanțu, Dr. C. Iancu, A. Călnicean, Dr. A. Demian, Gh. Adam, L. Gheorghevici.

Mai înainte s'a luat jurământul noilor asesori: N. Țandrău din cler și Dr. A. Demian și L. Gheorghevici dintre mireni. Apoi s'au publicat concluzile întrate dela Ven. Sinod eparhial, cari vor fi împărțite după soiuri celor trei senat. În fine s'a decis ca la sfințirea Episcopului nostru să participe o delegație de 4 persoane, conduse de președintele păr. Mihai Păcățian.

Investitură. I. P. S. Patriarhului Miron, care fusese fixată pe ziua de 21 Mai, s'a amânat până după rehabilitarea M. S. Regelui, când se va face și investitura I. P. S. arhiepiscopului Gurie de mitropolit al Basarabiei.

Comemorarea sinodului dela Nicea. Sf. Sinod în ședința sa din 22 Mai a. c. în vederea împlinirii a 16 veacuri dela sfântul și Marele Sobor I ecumenic ce a avut loc la Niceia (325), a hotărât ca Biserica noastră să sărbătorească acest eveniment cu deosebită solemnitate în 15 Octomvrie a. c. Atunci va avea loc la Iași o ședință festivă a Sf. Sinod. În catedrala mitropolitană se va oficia Sf. liturgie în sobor; P. S. episcopul Vartolomeu al Râmnicului și un cleric din Iași vor vorbi asupra evenimentului; revista, „Biserica ortodoxă” va edita un număr festiv, etc. Comemorarea se va serba în toată țara.

Un program amănunțit se va alcătui de o comisiune locală și se va comunica la vreme.

Școală pentru surori de ocrotire. Cu ziua de 1 Iulie a. c. se redeschide în Cluj Școala pentru surori de ocrotire, când se va începe cursul pregătitor ce va dura până la 30 Septemvrie, după care va urma imediat cursul normal de 2 ani.

Elevele fiind bursierele statului, întreținerea lor în institut pe durata cursului va fi gratuită.

După terminarea cursului pregătitor și al celui de 2 ani, surorile vizitatoare vor deveni funcționare de stăt, vor primi un salariu de bază de 450 lei lunar plus toate adausele convenite, precum și locuință și încălzit gratuit; vor fi obligate a se duce ori unde va fi necesitate și unde vor fi repartizate de autoritatea superioară. Încă la începerea cursului, elevele primesc gratuit o uniformă care sunt datoare a o purta.

Persoanele, cări doresc să urmeze cursul acestei școale, își vor înainta cererile până la data de 15 Iunie a. c. pe adresa: Direcțiunea Regiunii I. a Ocrotirilor Sociale Cluj, Calea Victoriei 27, et. II, anexând documentele următoare:

1. Certificat de botez, din care să rezulte că au împlinit vârsta de 20 ani și nu au trecut de 40 de ani.
  2. Certificat de cetățenie română
  3. Certificat școlar doveditor de absolvirea a cel puțin 4 clase de grad secundar.
  5. Certificat de moralitate dela primărie și certificarea preotului în comunele rurale.
  6. Obligațiune în scris, vidimată de părinți sau tutori, de a servi la stat cel puțin 6 ani, sau în caz de refuz vor înapoia costul întreținerii ce li-s'a dat.
- După primirea avizului despre admiterea la curs, elevele vor aduce cu sine: 3 șorțuri albe încheiate și cu mâneci, rufe de corp suficiente pentru schimbul de 2 ori pe săptămână, și un săculeț pentru rufe. Cluj, la 25 Mai 1925.

Direcțiunea Regiunii I. a Ocrotirilor Sociale Cluj.

Un dialog interesant în piața Aradului. Pălărițele stau în rând, ca de regulă și conversează unele cu altele.

A) Blăstămată de ea (arătând cu degetul pe vecina de lângă ea), zice, că e pocăită. Dacă e pocăită de ce a despărțiti pe bărbat de soție și pe tată de prunci și trăiește în nelegiuire cu bărbatul altei mueri?

B) răspunde: Asta e treaba mea; nu-i grija ta. Eu m'am făcut pocăită, că nu vreau să mor, ca femeie păcătoasă. Tablou!

BIBLIOGRAFIE.

A apărut în ediția a doua, revizuită și întregită Nr. 19. din *Biblioteca Semănătorul: Patimile și moartea Domnului*, de *Dr. Iustin Suciu*, profesor de teologie.

Broșura aceasta este o armonizare a celor 4 Evanghelii cu păstrarea textului Evanghelic și cu scurte lămuriri. Conținutul ei istoric este una din materiile principale ale credinții. Hristos ne-a mântuit cu puterea de lumină a învățăturilor, a vieții și morții Lui. Pe lângă aceasta, că este la baza credinții, cuprinsul prezintă în sfârșitul Domnului materia cea mai duioasă, mișcătoare, sgduitoare, ce deșteaptă în inimi sentimente de respect, admirație, iubire și alipire către Mântuitorul nostru, deci produce sentimentalismul creștinesc, un element de forță a sufletului, omenesc.

În ce privește lucrarea materiei, ca aranjare și punere în ordine a singuraticelor părți ale ei, și ca armonizare a lor, e făcută după rezultatele date în acestea privinți de exegeții cei mai noi. Ordinea cronologică este deci exactă și de toată încrederea.

Păstrându-se textul biblic, cel șagunian, se dă textul cunoscut, atât de simplu și arhaic, cu limba lui dulce și ușoară. Intercalându-se ici colo, la locuri mai puțin înțelese, note cu scurte lămuriri între paranteze, se dă pe înțelesul tuturor textul biblic, servind scopul de popularizare a Bibliei.

Prin urmare recomandăm broșura ca lectură tuturor creștinilor noștri, și îndeosebi școlarilor.

Se atrage atențiunea Onoraților domni catiheti asupra acestei broșuri, care e introdusă în unele școli și ca manual. Se poate comanda la Librăria Diecezană din Arad, precum și la alte librării românești, în preț de 10 Lei exemplarul.

V. Savel: Doine din războiu și câteva povestiri. (Biblioteca Semănătorul No. 73. Arad. Prețul Lei 5).

Apreciatul prozator **V. Savel**, a cules în acest volumaș o samă de doine răsărite, ca niște flori de sânge, din sbuciumul fără seamăn al războiului nostru de întregire... Frământarea supremă prin care a trecut neamul nostru le-a scos la suprafață ca pe niște perle ale afunzimilor, aruncate de țărmi mărilor de uragane grozave. Prin alegerea și publicarea lor, **V. Savel** a făcut o adevărată faptă bună, în aceste vremuri, când cântecele noastre populare sunt isgonite încetul cu încetul din satele românești de stupide cuplete aduse pe drumurile de fier. Doinele din războiu sunt urmate de câteva povestiri ale d-lui **V. Savel** — dovezi ale unui talent remarcabil, cari ne fac să regretăm întâlnirile tot mai rare cu autorul lor în paginile revistelor noastre literare.

Septimiu Popa: Vai, inima. Povestiri. (Biblioteca Semănătorul, No. 74. Arad. Prețul Lei 10).

E primul volum al puternicului prozator ardelean **Septimiu Popa** al cărui nume l'am întâlnit, după războiu, foarte des în revistele de dincolo și de dincoace de Carpați.

Septimiu Popa nu e la întâii pași în literatură; revistele și gazetele dela Blaj i-au adăpostit cu simpatie scrisul, chiar dela terminarea studiilor teologice în luminosul orașel de pe Târnavă.

Septimiu Popa de a publicat acolo încercări cari l'au impus atenției unui restrâns număr de cititori.

Modestia lui n'a bătut însă pe acele vremi la ușile redacțiilor revistelor mari, așa că numele lui a rămas necunoscut pe piața literară.

A trebuit să vină marele războiu, să-l chinue și să-l arunce la suprafață. Temnița grea suferită după intrarea în acțiune a României, i-a răscolit adânc adâncurile sufletesti și scrisul viu al condeiului, care scria cu sânge, a început să aibă răsunet. Câteva povestiri, cari neînsoțite de numele acesta modest, ar fi părut scrise de niște mari slavi, obicinuiți cu abisurile sufletului omenesc și cu simplitatea desăvârșită, l'au impus în ochii tovarășilor întru scris.

Volumul de față ne desvăluie o latură a personalității lui **Septimiu Popa**, care în scurtă vreme și-a câștigat un loc frumos în literatura noastră.

Prof. I. Georgescu: Ștregarul satului. — Piesă populară în trei acte — localizată după **Tóth Ede**. (Biblioteca Semănătorul No. 77-79. Arad. Prețul Lei 15).

Di prof. **I. Georgescu** a localizat piesa populară: „**Ștregarul satului**” a cunoscutului scriitor ungar **Tóth Ede**, piesă pe care „Biblioteca Semănătorul” o publică în volumul de față, în foarte îngrijită haină românească.

„**Ștregarul satului**” e o piesă bine aleasă și localizată cu talent... Se citește cu plăcere și poate fi trecută cu încredere în repertoriul trupelor românești cari se abat și prin micile orașe de provincie.

O recomandăm, cu toată căldura, iubitorilor de teatru.

Concurs de licitație minuendă.

Pentru renovarea întregului edificiu bisericesc ort. român din **B.-Comloș**, județul Torontal, în baza devizului de spese aprobat de Ven. Consistor ort. român din Arad, Nr. /1925 se va ținea licitație verbală *Duminecă în 21 Iunie la orele 2 după amiază la școala mare ort. română din B.-Comloș.*

1. Condițiunile sunt: Prețul strigării 500.000 Lei.
2. Devizul de spese și celelalte condiții se pot vedea în orice zi la oficiul protopopesc ort. român, până la terminul licitării.
3. Licitanții vor depune vadiul de 10% la epitropia parohială înainte de licitație.
4. Licitanții nu pot pretinde nici un fel de spese dela comuna bisericească, pentru participarea la licitație.
5. Vor putea licita numai aceia, cari au diplomă recunoscută de autorități.
6. După terminarea licitației se va încheia contractul cu oferentul a cărui ofert va fi primit de comitetul parohial, iar lucrările numai după aprobarea contractului de întreprindere din partea Ven. Consistor se vor începe.

B.-Comloș, din ședința comitetului parohial ort. român din 12 Iunie 1925.

Comitetul parohial.

Redactor responsabil: **SIMION STANA** asesor consistorial
Censurat: Prefectura Județului.